

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης.

Κατά τη διαμόρφωση από την επιχείρηση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού επενδυτικών σχεδίων, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

A/ A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
1	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	
2	Μηχανήματα – Εξοπλισμός	
2.1	Μηχανήματα - Εξοπλισμός	
2.2	Μεταφορικά μέσα <ul style="list-style-type: none"> επαγγελματικής χρήσης μικτής/πολλαπλής χρήσης, έως εννέα (9) θέσεων	Έως 15.000 ευρώ (συνολική επιλέξιμη δαπάνη) οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού ΔΕΝ είναι επιλέξιμες.
ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
3	Λογισμικά	
3.1	Λογισμικό	
3.2	Ιστοσελίδα	Έως 2.500 ευρώ
3.3	E-shop	Έως 4.000 ευρώ
4	Πιστοποίηση Προϊόντων - Υπηρεσιών - Διαδικασιών	Έως 10.000 ευρώ/πιστοποιητικό

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

5	Υπηρεσίες Συμβούλων	Έως 4.000 ευρώ
6	Συμμετοχή σε εκθέσεις	
6.1	Συμμετοχή σε εκθέσεις εσωτερικού	Έως 3.000 ευρώ/έκθεση
6.2	Συμμετοχή σε εκθέσεις εξωτερικού	Έως 6.000 ευρώ/έκθεση

Σημειώνεται ότι ένα επενδυτικό σχέδιο δεν δύναται να παραληφθεί ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό όταν το ποσοστό υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου αυτού κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση, είναι μικρότερο του **50%** του αρχικώς εγκεκριμένου. Επιπλέον ένα επενδυτικό σχέδιο δεν δύναται να παραληφθεί ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό όταν το οικονομικό αντικείμενο αυτού κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση είναι μικρότερο από **30.000** ευρώ.

A. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

1. Κτίρια, λοιπές εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής εργασίες μετά ή άνευ υλικών επί κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων για κατασκευή, αναβάθμιση, διαμόρφωση κτιριακών υποδομών, καθώς και κάθε μορφής εργασίες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου της ενισχυόμενης επιχείρησης. **Δεν είναι επιλέξιμες εργασίες επισκευών και συντήρησης.**

Μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε:

- κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εγκατάσταση δικτύων και ειδικές εγκαταστάσεις, στους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης και διάθεσης προϊόντων, εργαστηριακούς χώρους, χώρους παροχής υπηρεσιών και χώρους διοίκησης της επιχείρησης.
- εργασίες προμήθειας και εγκατάστασης συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου που συνδέονται πάγια με τις κτιριακές υποδομές με τρόπο μόνιμο και σταθερό ώστε ο διαχωρισμός τους να μην είναι εφικτός για χρήση σε άλλο χώρο.
- εργασίες και εγκαταστάσεις που συνδέονται με την εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος και την προστασία του περιβάλλοντος
- κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στη διευκόλυνση πρόσβασης των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ.
- εργασίες βελτίωσης, αναβάθμισης και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- Κατά την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου θα πρέπει να προσκομιστεί η τεχνική μελέτη, υπογεγραμμένη από αρμόδιο /αρμόδιους μηχανικό / μηχανικούς από την οποία προέκυψαν οι δαπάνες κατασκευής, αναβάθμισης, διαμόρφωσης κτιριακών εγκαταστάσεων. Επίσης θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι οι εργασίες ήταν σύμφωνες με τις απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία.
- Οι δαπάνες εργασιών πρέπει να γίνονται μετά την έκδοση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών, ειδάλλως θα είναι μη επιλέξιμες. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να εξασφαλιστεί και να προσκομιστεί η απαιτούμενη άδεια δόμησης σύμφωνα με τον ισχύοντα Οικοδομικό Κανονισμό για τις εκτελούμενες εργασίες, το αργότερο 6 μήνες μετά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

- Να υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1ο αίτημα πιστοποίησης και πριν την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου, το μισθωτήριο πρέπει να είναι τουλάχιστον δώδεκα (12) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.

2. Μηχανήματα – Εξοπλισμός

2.1.Μηχανήματα - Εξοπλισμός

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και λειτουργία, νέων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, απαραίτητου για την λειτουργία της επιχείρησης και την εξασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε:

- Προμήθεια μηχανημάτων και εξοπλισμού για τους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης προϊόντων, χώρους παροχής υπηρεσιών και χώρους διοίκησης της επιχείρησης.
- Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού που συνδέεται με την εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος και την προστασία του περιβάλλοντος
- Προμήθεια μηχανημάτων έργου, ηλεκτροκίνητων ή μηχανοκίνητων ανυψωτικών, περονοφόρων παντός τύπου όπως τύπου ΚΛΑΡΚ, εντάσσεται επίσης στην κατηγορία αυτή.
- Προμήθεια εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την δραστηριότητα της επιχείρησης (π.χ. αυτοκινήτων που προορίζονται για μίσθωση/ rent a car , σκαφών θαλάσσης πχ για Ν.Ε.Π.Α., ειδικός εξοπλισμός για την εξυπηρέτηση των τουριστικών δραστηριοτήτων π.χ. canoe kayak, ιστιοσανίδα, εξοπλισμός αναρρίχησης, jet-ski, aqua scooter κ.ά.). Οι επιχειρήσεις που θα εκτελέσουν δαπάνες στην κατηγορία αυτή δεν πρέπει να διαθέτουν ΚΑΔ των κατηγοριών NACE 49, 50 και 51 εξαιρουμένων των ΚΑΔ των κατηγοριών 49.32, 49.42, 49.5, 51.22.
- Προμήθεια εξοπλισμού πληροφορικής (μόνο hardware – τα λογισμικά εντάσσονται στην κατηγορία δαπάνης 4).
- Προμήθεια – μεταφορά – εγκατάσταση συστημάτων αυτόματης σήμανσης, ιχνηλασιμότητας, κοστολόγησης και τιμολόγησης προϊόντων – εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Προμήθεια – εγκατάσταση εξοπλισμού για την εσωτερική ηλεκτρονική διασύνδεση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε ενιαίο δίκτυο INTRANET (VPN). Δεν συμπεριλαμβάνονται τέλη ή συνδρομές σύνδεσης.
- Προμήθεια εξοπλισμού που προορίζεται για εργαστηριακές μετρήσεις, δοκιμές και αναλύσεις, με την προϋπόθεση ότι ο εξοπλισμός αυτός δεν χρησιμοποιείται για ερευνητικούς σκοπούς.

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

άρθρο 19 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει. Για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τον δικαιούχο της ενίσχυσης κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης.

- Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόστος της μίσθωσης δικαιολογεί τη μη απόκτησή τους με αγορά
- Εξοπλισμός που αποτελεί πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων και δέχεται αποσβέσεις.
- Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός περιγράφονται αναλυτικά, με τεχνικές προδιαγραφές, τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα της χρήσης τους και το κόστος απόκτησής τους.
- Οι δαπάνες προμήθειας περιλαμβάνουν και το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού μέχρι αυτός να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.
- Οι δαπάνες προμήθειας εξαρτημάτων είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του σύμφωνα με της όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής.
- Οι δαπάνες συντήρησης, επισκευής και αντικατάστασης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμες.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους και τέλη.
- Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει στην κατοχή της και να μη μεταβιβάσει τον εξοπλισμό, για την απόκτηση του οποίου ενισχύθηκε, τουλάχιστον για μια τριετία από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής στον δικαιούχο.

2.2. Μεταφορικά μέσα

Προμήθεια αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων υπό τους ακόλουθους περιορισμούς και μέχρι 15.000 € συνολική επιλέξιμη αξία:

- Το μεταφορικό μέσο να είναι καινούργιο, αμεταχειριστό και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- Το μεταφορικό μέσο να είναι :
  - είτε επαγγελματικής χρήσης
  - είτε μικτής/πολλαπλής χρήσης, έως εννέα (9) θέσεων και να χρησιμοποιείται για τη μεταφορά πελατών χωρίς κόμιστρο ή/και εξοπλισμού/υλικών.
- Η προμήθεια του μεταφορικού μέσου πρέπει να δικαιολογείται από την δραστηριότητα που ασκεί η επιχείρηση.
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταφορικών μέσων θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει.

- Για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τον δικαιούχο της ενίσχυσης κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης.
- Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόστος της μίσθωσης δικαιολογεί τη μη απόκτησή τους με αγορά
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

Επισημάνση: Δεν επιτρέπεται η απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών

3. Λογισμικά-Υπηρεσίες Λογισμικού

Η προμήθεια εξοπλισμού πληροφορικής και τεχνολογιών επικοινωνίας (εκτός του hardware) είναι επιλέξιμη και εντάσσεται στην κατηγορία αυτή όταν συνδέεται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης και είναι απαραίτητη για την άσκηση αυτής. Ενδεικτικά αναφέρονται:

3.1 Λογισμικό

- Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού για την βελτιστοποίηση της παραγωγής και των επιχειρηματικών διεργασιών (τύπου SAP, ERP, SCMS, WMS, PMS)
- Προμήθεια εφαρμογών διαχείρισης πιστώσεων (credit control management) ή/ και ηλεκτρονικών πληρωμών
- Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (CRM, HRMS κ.α)
- Συμμετοχή σε Εγχώριες και Εξωχώριες Ηλεκτρονικές Αγορές (e - Marketplaces), είτε αυτές αφορούν δραστηριότητες τύπου B2C (Επιχείρηση προς τον τελικό καταναλωτή), είτε B2B /B2E (επιχείρηση προς επιχείρηση), για πωλήσεις, αγορές, προβολή και κατάλογο προϊόντων, σύγκριση τιμών, συμμετοχή σε προμήθειες, τιμολόγια και πληρωμές, συμμετοχή σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς και δημοπρασίες, κ.α

3.2 Ιστοσελίδα

- Υπηρεσίες ανάπτυξης και αναβάθμισης ιστοσελίδας με τα παρακάτω κατ'ελάχιστον χαρακτηριστικά:
  - να είναι λειτουργικό σε 2 τουλάχιστον γλώσσες
  - να είναι mobile responsive ή dedicated mobile version

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για ανάπτυξη ή αναβάθμιση ιστοσελίδας είναι 2.500 €

3.3 E-shop

- Υπηρεσίες ανάπτυξης και διαχείρισης ηλεκτρονικού καταστήματος e-shop με τα παρακάτω κατ'ελάχιστον χαρακτηριστικά:
  - να είναι λειτουργικό σε 2 τουλάχιστον γλώσσες
  - να είναι mobile responsive
  - να συνοδεύεται από λογισμικά : παραγγελιοληψίας, αποθήκης και ηλεκτρονικών πληρωμών.
  - να είναι προσβάσιμο από τα άτομα με ειδικές ανάγκες

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για ανάπτυξη και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος είναι 4.000 €

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

Για όλες τις ανωτέρω δαπάνες της **κατηγορίας 3** επισημαίνεται ότι **είναι επιλέξιμο ως δαπάνη το κόστος:**

- παραμετροποίησης λογισμικού/εφαρμογών και εκπαίδευσης στη χρήση αυτών και μέχρι 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού / εφαρμογής. Σημειώνεται ότι το κόστος εκπαίδευσης είναι επιλέξιμο μόνο όταν περιλαμβάνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή εξοπλισμού λογισμικού.
- υπηρεσιών προμήθειας / χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού για την διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
- Επισημαίνεται ότι **δεν είναι επιλέξιμο ως δαπάνη το κόστος** αναβάθμισης υφιστάμενου λογισμικού

Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- Το προμηθευόμενο λογισμικό να είναι καινούριο και η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού.
- Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης είναι επιλέξιμη μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας.
- Σε περίπτωση αγοράς λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να εξυπηρετείται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το/τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα.

4. Πιστοποίηση Προϊόντων - Υπηρεσιών - Διαδικασιών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται ενέργειες/ δαπάνες οι οποίες σχετίζονται με:

- Πιστοποίηση αναγνωρισμένων διαχειριστικών συστημάτων που καταλήγουν σε λήψη πιστοποιητικού από διαπιστευμένο προς τούτο φορέα.
- Σχεδιασμός και πιστοποίηση καθώς και συσκευασία/ ετικέτα προϊόντων/ υπηρεσιών.
- Πιστοποίηση ή/και διαπίστευση (όπου απαιτείται) σύμφωνα με εξειδικευμένα πρότυπα για δικαίωμα εισόδου των προϊόντων της επιχείρησης σε συγκεκριμένες νέες αγορές – στόχους.

Ενδεικτικά δύναται να περιλαμβάνονται τα εξής:

- Σχεδιασμός προϊόντος/υπηρεσίας ή επανασχεδιασμός υφιστάμενων προϊόντων προς διάθεση σε νέες αγορές.
- Σχεδιασμός ή επανασχεδιασμός ετικέτας / συσκευασίας.
- Δοκιμές/επαληθεύσεις/πιστοποίηση προϊόντων/συσκευασίας προϊόντων από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Δοκιμές και έλεγχοι υλικών από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Δημιουργία Βάσεων Δεδομένων με Σχεδιαστικά και Κατασκευαστικά Στοιχεία των Παραγόμενων Προϊόντων.
- Πιστοποίηση Συστημάτων από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Εργαστηριακός Εξοπλισμός που αφορά τον ποιοτικό έλεγχο/ τη διασφάλιση ποιότητας/ τη διασφάλιση συμμόρφωσης με διάφορα πρότυπα.
- Διαδικασίες εξειδικευμένων σημάτων συμμόρφωσης.
- Διαδικασίες σχεδιασμού και εγκατάστασης συστημάτων διαχείρισης, ελέγχου και μέτρησης, λειτουργιών και διαδικασιών.

Επισημαίνεται, ότι:

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά Πιστοποιητικό Διαχειριστικού Συστήματος είναι 10.000 € και εξετάζεται διακριτά για κάθε πιστοποιητικό το εύλογο του κόστους.

- Δεν μπορούν να επιδοτηθούν οι δαπάνες για τις υποχρεωτικές από το νόμο πιστοποιήσεις, που είναι απαραίτητες για να εκδοθεί άδεια λειτουργίας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

- Όσα εκ των ανωτέρω σχετίζονται με πιστοποίηση, θα είναι επιλέξιμα μόνο εάν καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης/ Διαπίστευσης.
- Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης , το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.
- **Το κόστος για ανανέωση συστήματος πιστοποίησης δεν είναι επιλέξιμο.**

5. Δαπάνες συμβούλων

Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών, παρακολούθησης και διαχείρισης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- Να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για την παρακολούθηση του επενδυτικού σχεδίου είναι 4.000 €.

6. Συμμετοχή σε εκθέσεις

Ενδεικτικές επιλέξιμες δαπάνες είναι:

- Έξοδα συμμετοχής σε Διεθνείς Εκθέσεις ή Επαγγελματικές Εκθέσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού (κόστος συμμετοχής, ενοικίαση, διαμόρφωση των περιπτέρων και μεταφορά υλικών).
- Επιτρέπεται η συμμετοχή σε εκθέσεις μόνο ως εκθέτης. Η συμμετοχή πρέπει να αφορά, είτε στην προώθηση υπάρχοντων υπηρεσιών/προϊόντων της επιχείρησης σε νέες αγορές, είτε στην προώθηση νέων υπηρεσιών/προϊόντων σε δεδομένες για την επιχείρηση - εκθέτη αγορές.

6.1 Συμμετοχή σε εκθέσεις στην Ελλάδα

Στην περίπτωση συμμετοχής σε εκθέσεις που γίνονται στην Ελλάδα, το συνολικό επιλέξιμο κόστος δεν θα υπερβαίνει τις 3.000/έκθεση.

6.2 Συμμετοχή σε εκθέσεις στο εξωτερικό

Στην περίπτωση συμμετοχής σε εκθέσεις που γίνονται στο εξωτερικό το συνολικό επιλέξιμο κόστος δεν θα υπερβαίνει τις 6.000/έκθεση.

B. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Επισημαίνεται ότι :

- Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.
- Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, για την πιστοποίηση των δαπανών θα προσκομίζονται όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης ελεγκτικής αλυσίδας για την προμήθεια, τη διακίνηση και την εξόφληση του προμηθευτή.
- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας του εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών»

προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες, για εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών αυτών.

- Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών.
- Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται κατά την πιστοποίησή τους για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, θα γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
- Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά συντάσσονται και προσκομίζονται μόνον εφόσον αυτό απαιτείται από τη Φορολογική Νομοθεσία.
- Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης (αποδείξεις δαπάνες, τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.ά).
- Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.
- Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- Χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
- Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί πριν την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης.
- Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.
- Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.